

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KABUL EDİLEBİLİRLİK HAKKINDA KARAR

Başvuru No. 48176/11

Melek TORLAK / Türkiye

ve diğer 2 başvuru

(Ekteki listeye bakınız)

Başkan,

Ledi Bianku,

Yargıçlar,

Nebojša Vučinić,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdür Yardımcısı Hasan Bakırcı'nın katılımıyla 29 Mayıs 2018 tarihinde Komite halinde toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("İkinci Bölüm"), 23 Mayıs 2011 (48176/11), 5 Ocak 2012 (13669/12) ve 15 Haziran 2012 (62981/12) tarihlerinde sunulan ve yukarıda belirtilen başvuruları, davalı Hükümet tarafından sunulan görüşleri ve başvuranlar tarafından cevaben sunulan görüşleri göz önünde bulundurarak

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2018. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

gerçekleştirdiği kapalı oturumdaki müzakereler sonucunda, aşağıdaki kararı vermiştir:

OLAYLAR

1. 48176/11 No.lu başvuruyu sunmuş olan başvuran Melek Torlak; Türk vatandaşı olup, 1970 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir.

13669/12 No.lu başvuruyu sunmuş olan başvuran Sıraç Eryılmaz; Türk vatandaşı olup, 1934 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir.

62981/12 No.lu başvuruyu sunmuş olan başvuran Medeni Fidan; Türk vatandaşı olup, 1965 doğumludur ve Diyarbakır'da ikamet etmektedir

Başvuranlar, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi ("Mahkeme") önünde Diyarbakır Barosuna bağlı avukatlar, R. Yalçındağ Baydemir, S. Çelebi, P. Dalkuş ve R. Bataray Saman tarafından temsil edilmektedirler.

2. Davanın kendine özgü koşulları; taraflarca ifade edildiği şekliyle, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

3. 24 Mart 2006 tarihinde meydana gelen silahlı bir çatışma sırasında, yasadışı silahlı bir örgüt olan Kürdistan İşçi Partisinin (PKK) ondört üyesinin ölümünün ardından, 28 Mart 2006 ilâ 31 Mart 2006 tarihleri arasında, Diyarbakır'da birçok izinsiz gösteri düzenlenmiştir. Başvuranların yakınlarının da aralarında bulunduğu on bir gösterici, söz konusu yerde hayatını kaybetmiştir.

Başvuranların yakınlarının ölümüne ilişkin koşullar, aşağıda belirtilmektedir.

48176/11 No.lu Başvuru

4. Melek Torlak'ın ifadelerine göre; oğlu Mehmet Işıkcı (1987 doğumlu), 29 Mart 2006 tarihinde, saat 18.00 civarında evinden ayrılmıştır. Yaklaşık yarım saat sonra, yakınları Melek Torlak'ı telefonla arayarak;

oğlunun, evlerinin önünde panzer tipi zırhlı bir araç nedeniyle yaralandığını ve polisler tarafından şiddete maruz kaldığını söylemişlerdir. Ardından, başvuranın oğlu hastaneye götürülmüştür.

5. Yine başvuranın ifadesine göre; bu telefon konuşmasının ardından başvuran, derhal Diyarbakır Devlet Hastanesine gitmiştir. İlgili; acil serviste, oğlunun kritik bir durumda olduğunu görmüştür.

6. Mehmet Işıkçı; 29 Mart 2006 tarihinde, Diyarbakır Devlet Hastanesinde yaşamını yitirmiştir.

7. 30 Mart 2006 tarihinde yapılmış olan otopsi sonucunda hazırlanan rapora göre Mehmet Işıkçı; beyin kanaması ve iç kanamanın neden olduğu travma sonucu hayatını kaybetmiştir. Öte yandan; Mehmet Işıkçı'nın vücudunun farklı yerlerinde pek çok "sekel - yerleşip kalan işlev veya doku bozukluğu" bulunduğu tespit edilmiştir.

8. Başvuran, 19 Nisan 2006 tarihinde suç duyurusunda bulunmuş ve Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'ndan, oğlunun ölümünden sorumlu olduğu iddia edilen polisler hakkında soruşturma yapılmasını talep etmiştir. Ayrıca başvuran, savcılığa verdiği ifadeleri kapsamında, yakınları olan Mehmet Gezici, Bahar Gezici ve Necla Polat'ın da olayı gördüklerini belirttiklerini ifade etmiştir.

9. Farklı tarihlerde Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı; Mehmet Gezici, Hacer Gezici, Bahar Gezici ve Necla Polat'ı dinlemiştir. Anılan kişiler, olayı görmediklerini ifade etmişlerdir.

10. Savcılığın talimatı doğrultusunda, 10 Eylül 2007 tarihinde, Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü; olayların meydana geldiği sırada, panzer tipi zırhlı aracı kullanan polis memurlarının isimlerini ve adreslerini Cumhuriyet Savcısına bildirmiştir. Ardından, bu polis memurlarından bazıları, Cumhuriyet Savcısı tarafından sorgulanmıştır. Bu polisler, verdikleri ifadelerinde, Mehmet Işıkçı'nın ölümüne karıştıklarını kabul etmemişlerdir.

11. 30 Haziran 2008 tarihinde Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı; yapılan tüm araştırmalara rağmen, Mehmet Işıkçı'nın ölümünün sorumlularının tespit edilememesi nedeniyle, daimi arama emri çıkarmış ve bu emri, zamanaşımı süresini dikkate alınması amacıyla, Emniyet Müdürlüğüne göndermiştir.

12. 21 Şubat 2011 tarihinde başvuranın temsilcisi, ceza soruşturmasının akıbeti hakkında bilgi edinmek ve dosyadaki belgelerin bir nüshasını almak amacıyla Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurmuştur.

13. Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından çıkarılan daimi arama emri; 28 Mart 2011 tarihinde, başvuranın temsilcisine bildirilmiştir.

14. Dosya kapsamında yapılan incelemeden; 28 Mart 2006 - 31 Mart 2006 tarihli olaylar sırasında görevde bulunan üç polis memurunun ifadelerinin, 2 Nisan 2012, 3 Nisan 2012 ve 11 Nisan 2012 tarihlerinde Bursa ve Ankara Cumhuriyet Başsavcılıkları tarafından alındığı anlaşılmaktadır. Anılan polisler, verdikleri ifadeleri kapsamında; Mehmet Işıkçı'nın ölümüne karıştıklarını kabul etmemişlerdir.

15. Öte yandan, belirlenmeyen bir tarihte başvuran; Diyarbakır İdare Mahkemesi nezdinde, tam yargı davası açmıştır. Anılan davada; söz konusu ölümün sorumluluğunu Devlete yükleyecek nitelikte herhangi bir unsur bulunmadığı gerekçesiyle, Danıştay tarafından 11 Şubat 2016 tarihinde verilen kararla, davacının talebi, kesin olarak reddedilmiştir.

13669/12 No.lu Başvuru

16. 29 Mart 2006 tarihinde başvuran; oğlu Mustafa Eryılmaz'ın (1981 doğumlu), gösteriler sırasında güvenlik güçleri tarafından vurulduğuna ve Diyarbakır Dicle Üniversitesi Fakültesi Hastanesine götürüldüğüne dair telefonla bilgilendirilmiştir. Başvuran, derhal hastaneye gitmiş ve Mustafa Eryılmaz'ı yoğun bakımda görmüştür.

17. 31 Mart 2006 tarihinde Mustafa Eryılmaz, belirtilen hastanede hayatını kaybetmiştir. Bir sonraki gün yapılan otopsi sonucunda düzenlenen rapora kapsamında; silahla ateş edilme sonucu ilgilinin yüzüne mermi isabet ettiği tespit edilmiştir. Bu rapora göre ölüm; merminin isabet etmesi sonucu, beyninin tahrip olması nedeniyle meydana gelmiştir.

18. 12 Nisan 2006 tarihli bilirkişi raporuna göre; Mustafa ERYILMAZ'ın başından çıkarılan mermi, tanımlanabilir bir özelliğe sahip değildir.

19. Başvuran; 19 Nisan 2006 tarihinde suç duyurusunda bulunmuş ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığında, oğlunun ölümünden sorumlu olan polis memurları hakkında soruşturma yapılmasını talep etmiştir.

20. Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı, 13 Ekim 2006 tarihinde; yapılan tüm araştırmalara rağmen, Mustafa Eryılmaz'ın ölümünden sorumlu olan kişilerin tespit edilememesi nedeniyle, daimi arama emri çıkarmış ve bu emri, zamanaşımı süresinin dikkate alınması amacıyla, Emniyet Müdürlüğüne göndermiştir.

21. Başvuranın temsilcisi, 8 Temmuz 2011 tarihinde; ceza soruşturmasının akıbeti hakkında bilgi edinmek ve dosyadaki belgelerin bir nüshasını almak amacıyla, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurmuştur. Böylelikle başvuranın temsilcisi; söz konusu emrin bir nüshasını almıştır.

22. Diğer yandan, belirlenmeyen bir tarihte başvuran; Diyarbakır İdare Mahkemesi'nde tam yargı davası açmıştır. Anılan davada; söz konusu ölümün sorumluluğunu Devlete yükleyecek nitelikte herhangi bir unsur bulunmadığından, Diyarbakır İdare Mahkemesi tarafından 9 Mart 2012 tarihinde verilen kararla, davacının talebi reddedilmiştir. Dava, idare mahkemelerinde halen derdesttir.

23. Başvuran Medeni Fidan'ın ifadesine göre; 29 Mart 2006 tarihinde, oğlu Emrah Fidan (1988 doğumlu) evinden ayrılmıştır. Emrah Fidan'ın evine dönmemesi nedeniyle başvuran; Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine gitmiştir. Başvuran; oğlunu, bir sonraki gün, hastanenin yoğun bakım ünitesinde bulmuştur.

24. Emrah Fidan, 3 Nisan 2006 tarihinde, bu hastanede hayatını kaybetmiştir.

25. 3 Nisan 2006 tarihinde yapılan ölüm sonrası muayene kapsamında; Emrah Fidan'ın, silahla ateş edilmesi sonucu yaralandığı tespit edilmiştir. Ölü muayene ve otopsi tutanaklarında; Emrah Fidan'ın beyin kanamasına yol açan silahla yaralanma sonucunda hayatını kaybettiği belirtilmiştir.

26. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü Kriminal Laboratuvarı tarafından, 12 Nisan 2006 tarihinde, Emrah FİDAN'ın başından çıkarılan mermiyle ilgili bir bilirkişi raporu sunulmuştur. Bu rapora göre; söz konusu merminin tanımlanabilir bir özelliği bulunmamaktadır.

27. Başvuran; 15 Haziran 2006 tarihinde suç duyurusunda bulunmuş ve Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'ndan, oğlunun ölümünden sorumlu olan polislerin tespit edilmesini ve bu polisler hakkında soruşturma yapılmasını talep etmiştir.

28. Cumhuriyet Savcısı, 31 Temmuz 2006 tarihinde, olayın görgü tanığı N.D.nin dinlenmesini talep eden başvuranın ifadesini kaydetmiştir.

29. Bununla birlikte Hükümet tarafından iletilen bilgilere göre; Cumhuriyet Savcısının N.D.nin dinlenmesi amacıyla bulunduğu girişimler, söz konusu kişinin belirtilen adreste bulunamaması nedeniyle sonuçsuz kalmıştır.

30. Cumhuriyet Savcısı, 21 Şubat 2007, 27 Şubat 2007, 1 Mart 2007, 12 Nisan 2007, 28 Kasım 2007 ve 3 Haziran 2009 tarihlerinde; aralarında Emrah Fidan'ı hastaneye götüren taksi şoförünün de bulunduğu birçok tanığı dinlemiştir. Tanıklar, olayı görmediklerini belirtmişlerdir.

31. Huzurevleri İlkokulu Müdürü tarafından, 7 Aralık 2007 tarihli yazıyla, uhdelerinde 29 Mart 2006 tarihli olaylara ilişkin herhangi bir güvenlik kamera kaydının bulunmadığı, Başsavcılığa bildirilmiştir.

32. Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı; yapılan tüm araştırmalara rağmen, Emrah Fidan'ın ölümünden sorumlu olan kişilerin tespit edilememesi nedeniyle, 1 Aralık 2009 tarihinde daimi arama emri çıkarmış ve bu emri, zamanaşımı süresinin dikkate alınması amacıyla, Emniyet Müdürlüğüne göndermiştir.

33. 7 Aralık 2009 tarihinde başvuran; şikâyetçi sıfatıyla, Başsavcılık tarafından yeniden dinlenilmiştir.

34. Başvuran temsilcisi, 7 Temmuz 2011 tarihinde; ceza soruşturmasının akıbeti hakkında bilgi edinmek ve dosyadaki belgelerin bir nüshasını almak amacıyla, Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığı'na başvurmuştur. Böylelikle başvuranın temsilcisi, söz konusu emrin bir nüshasını almıştır.

35. Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü, 5 Nisan 2012 tarihli yazıyla Başsavcılığa; 29 Mart 2006 tarihinde şehirde herhangi bir güvenlik kamera sisteminin bulunmadığını ve suç mahallinde de herhangi bir kameranın da mevcut olmadığını bildirmiştir.

36. Diğer taraftan, belirlenmeyen bir tarihte başvuran, Diyarbakır İdare Mahkemesi'nde tam yargı davası açmıştır. Anılan dava; söz konusu ölümün sorumluluğunu, Devlete yükleyecek nitelikte herhangi bir unsur bulunmadığından, Diyarbakır İdare Mahkemesi tarafından 20 Kasım 2011 tarihli kararla reddedilmiştir. Dava, idare mahkemelerinde halen derdesttir.

ŞİKÂYETLER

Başvuranlar, Sözleşme'nin 2., 3., 13. ve 17. maddelerini ileri sürerek, yakınlarının güvenlik güçleri tarafından öldürülmesinden şikâyet

etmektedirler. Başvuranlar aynı zamanda; devlet makamlarının bu ölümler hakkında ayrıntılı ve etkin bir soruşturma yürütme yükümlülüklerini yerine getirmediklerini iddia etmektedirler.

Başvuranlar, Sözleşme'nin 14. maddesine atıfta bulunarak; yakınlarının hayatlarını kaybetmelerinin, etkin bir soruşturmanın yapılmamasının ve etkin bir hukuk yolunun bulunmamasının, müteveffaların Kürt asıllı olmalarından kaynaklandığı belirtmektedirler.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

37. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2, 3, 13, 14 ve 17. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedir.

Mahkeme; bu şikâyetleri yalnızca Sözleşme'nin 2. maddesi kapsamında inceleyecektir. Söz konusu madde aşağıda belirtildiği şekildedir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

38. Hükümet, kabul edilemezliğe ilişkin pek çok itiraz ileri sürmektedir. Hükümet özellikle, altı ay süre kuralına uyulmadığını iddia etmektedir. Hükümet, daimi arama emirlerinin, sırasıyla 30 Haziran 2008 (48176/11), 13 Ekim 2006 (13669/12) ve 1 Aralık 2009 (62981/12) tarihlerinde çıkarılmasına rağmen, başvuranların ancak 23 Mayıs 2011, 8 Temmuz 2011 ve 15 Ocak 2012 tarihlerinde, yani altı aylık sürenin sona ermesinin ardından başvurduklarını ileri sürmektedir.

39. Başvuranlar, bu iddiayı kabul etmemekte; davalarına ilişkin arama emirlerinden haberdar edildikleri tarihleri izleyen altı aylık süreler içinde, başvurularını sunduklarını belirtmektedir. Başvuranlar; iç hukuk yollarının etkin olmadığından, Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'nın bu yetersiz cevapları kendilerine sunmasının ardından haberdar olduklarını belirtmektedirler.

40. Mahkeme, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasında öngörülen altı ay süre kuralının, hukuki güvenliği temin etmeyi ve Sözleşme bakımından ihtilaf konusu davaların makul bir süre içinde incelenmesini sağlamayı amaçladığını hatırlatmaktadır (*Sabri Güneş/Türkiye [BD], No. 27396/06, § 39, 29 Haziran 2012*). Ayrıca, bu kural, ilgili makamları ve kişileri, uzun bir süre boyunca belirsizlik içinde kalmaktan korumayı da hedeflemektedir (*bk., Bayram ve Yıldırım/Türkiye (k.k.), No. 38587/97, 29 Ocak 2002, Bulut ve Yavuz/Türkiye (k.k.), No. 73065/01, 28 Mayıs 2002, ve Taşçı ve Duman/Türkiye (k.k.), No. 40787/10, 9 Ekim 2012*).

41. Mahkeme ayrıca; yaşam hakkından yoksun bırakmaya ve iddia edilen kötü muamelelere ilişkin durumlarda, herhangi bir hukuk yolunun bulunmaması ya da mevcut hukuk yollarının etkin olmaması halinde, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. fıkrasında belirtilen altı ay süre kuralının normal olarak, ihtilaf konusu eylemlerin meydana geldiği tarihte başladığını kaydetmektedir. Bununla birlikte; bir başvuranın, görünüşte mevcut olan bir hukuk yolunu kullanması veya ileri sürmesi ve ancak daha sonra bu hukuk yolunu etkisiz hale getiren koşulların varlığının farkına varması gibi istisnai durumlarda, özel değerlendirmelerde bulunulabilmektedir. Bu durumda, başvuranın ilk defa bu durumdan haberdar olduğu veya haberdar olması gerektiği kabul edilen tarihi, altı aylık sürenin başlangıç tarihi olarak kabul etmek gerekmektedir (*bk., yukarıda anılan Taşçı ve Duman kararı, § 16*).

42. Mahkeme, başvuruların herhangi bir soruşturmanın açılmadığının veya yürütülen soruşturmanın ilerleme kaydetmediğinin ya da soruşturmanın etkinliğini kaybettiğinin ve durum ne olursa olsun, gelecekte etkin bir soruşturma yürütüleceğine dair en küçük bir ihtimalin bulunmadığının farkına varmalarının ardından veya tüm bunların farkına varmaları gerektiği tarihte başvurmak için görünür bir neden olmadan beklemeleri ya da çok uzun bir süre beklemeleri halinde, başvuruları geç sunulması nedeniyle reddettiğini hatırlatmaktadır (*bk., diğer kararlar arasından, Aydın ve diğerleri/Türkiye (k.k.), No. 46231/99, 26 Mayıs 2005,*

Kınış/Türkiye (k.k.), No. 13635/04, 28 Haziran 2005, Aydınlar ve diğerleri/Türkiye, No. 3575/05, (k.k.), 9 Mart 2010, veya yine Narin/Türkiye, No. 18907/02, § 51, 15 Aralık 2010). Mahkeme, bir soruşturmanın etkin olarak yürütülmemesinden veya hiç yapılmamasından şikâyet etmek isteyen kişilerin, özen ve inisiyatif göstererek, Mahkeme'ye başvurmak için, haksız kılacak şekilde gecikmemeleri gerektiği kanaatine varmıştır. Mahkeme özellikle, şikâyetler ve bilgi talepleri konusunda, aileler ile resmi makamlar arasında gerçek bir bağlantı olduğu ya da soruşturma tedbirlerinin alındığı yönünde bir gösterge veya gerçekçi bir olasılık bulunduğu sürece, olası birçok gecikme sorununun genel olarak ortaya çıkmayacağı kanısına varmıştır. Buna karşın, önemli bir sürenin geçmesinin ardından, soruşturma faaliyeti çerçevesinde ciddi bir yavaşlık ve duraklamanın meydana geldiğine işaret edildiği durumlarda başvuruların etkin bir soruşturma yürütülmediğinin ve yürütülmeyeceğinin farkına varmaları gerekmektedir. Bu aşamaya ne zaman ulaşıldığı hususu, mutlaka davanın koşullarına bağlıdır (*Frandes/Romanya (k.k.), No. 35802/05, § 19, 17 Mayıs 2011).*

43. Somut olayda Mahkeme; başvurular tarafından ileri sürülen şikâyetlerin niteliğini ve davanın koşullarını, bilhassa ulusal düzeyde yapılan soruşturmaların seyrini dikkate alarak, ilgililerin Mahkemeye başvurmak için süresiz olarak bekleyemeyecekleri kanısına varmaktadır. Yetkili yerel makamların bir soruşturma açma ve söz konusu ölümden haberdar olduklarında tedbir alma zorunlulukları bulunduğu gibi; başvuruların da, özen ve inisiyatif gösterme sorumluluğu bulunmaktadır. (bkz. özellikle, yukarıda anılan *Bulut ve Yavuz* kararı ve yukarıda anılan *Frandes* kararı, § 19).

44. Mahkeme; 30 Haziran 2008 (48176/11), 13 Ekim 2006 (13669/12) ve 1 Aralık 2009 (62981/12) tarihlerinde, yapılan tüm araştırmalara rağmen, söz konusu ölümlerin sorumlularının tespit edilememesi neticesinde; Diyarbakır Cumhuriyet Savcısı'nın daimi arama emirleri çıkardığını ve bu

emirleri zamanaşımı süresini dikkate alması için Emniyet Müdürlüğüne gönderdiğini kaydetmektedir (yukarıda 11, 19 ve 31. paragraflar). Görevli Cumhuriyet Savcısı, bu emirleri çıkarmadan önce, ihtilaf konusu gösteriler sırasında görevlendirilen polis memurlarının (48176/11); diğer tanıkların (62981/12) ve başvuranlar tarafından gösterilen tanıkların ifadelerinin alınması şeklinde bazı soruşturma işlemlerini gerçekleştirmiştir. Öte yandan, müteveffaların otopsisine ilişkin raporlar ile düzenlenen diğer raporlar da, arama emirlerinde belirtilen tarihlerden önce soruşturma dosyalarına eklenmiştir (yukarıda 7, 17 ve 24. paragraflar). Kısacası bu emirlerin çıkarılması; Cumhuriyet Başsavcılığının, başvuranlar tarafından ulusal makamlar ve Mahkeme önünde ileri sürülen; polis memurlarının söz konusu ölüm olaylarına karıştıkları yönündeki iddiayı, elinde bulunan delillere dayanarak reddettiği anlamına gelmektedir. Dolayısıyla Mahkeme, başvuranların en geç, Cumhuriyet Savcısının bu daimi arama emirlerini çıkardığı tarihte makul bir şekilde, ceza soruşturmasının etkin olmadığı kanısına varabileceklerini değerlendirmektedir.

45. Mahkeme aynı zamanda; daimi arama emrinin, ceza soruşturmasını sona erdiren bir karar olmadığını gözlemlemektedir. Bu emrin çıkarılması, suçun failinin bilinmediği ve/veya bu faili bulmak için yeterli emarelerin bulunmadığı anlamına gelmektedir. Sonrasında; yeni bir delil unsurunun veya önemli bir bilginin ortaya çıkması halinde başsavcılık, zamanaşımı süresi sona erinceye kadar, soruşturmasına devam edebilmektedir. Ayrıca Ceza Muhakemesi Kanunu; bu emrin şikâyetçiye tebliğ edilmesini de öngörmemektedir (*El-Masri/Eski Yugoslav Makedonya Cumhuriyeti, [BD], No. 39630/09, § 147, AIHM 2012 kararıyla karşılaştırınız*).

Mahkeme; söz konusu emirlerin tarihlerinin, mevcut başvuruların sunulmasından altı aydan fazla bir süre önceye denk geldiğini kaydetmektedir.

46. 48176/11 No.lu başvuruya ilişkin olarak; taraflarca dosyaya eklenen hususlardan; anılan emrin, başvuranın temsilcisi tarafından 21 Şubat 2011

tarihinde yapılan talebin ardından tebliğ edildiği anlaşılmaktadır. Bu tarihte, yani arama emrinin çıkarılmasından iki yıl altı ay sonra; başvuranın temsilcisi, ceza soruşturmasının akıbeti hakkında bilgi edinmek ve dosyadaki belgelerin bir nüshasını almak amacıyla Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gitmiştir (*yukarıda 12. paragraf*). 13669/12 No.lu başvuruya ilişkin olarak; başvuranın temsilcisi, ceza soruşturmasının akıbeti hakkında bilgi edinmek amacıyla Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına 8 Temmuz 2011 tarihinde başvurduğu sırada, yani söz konusu emrin çıkarılmasından beş yıl iki aydan fazla bir süre geçtikten sonra, bu emrin bir nüshasını almıştır. 62981/12 No.lu başvuruya ilgili olarak başvuran; 7 Aralık 2009 tarihinde ifade vermek için Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığına gittiğinde, 1 Aralık 2009 tarihli emrin nüshasını alabilecekken, söz konusu emirden; ancak temsilcisinin söz konusu emrin çıkarılmasının ardından bir yıl yedi aydan fazla bir süre sonra, soruşturmanın akıbetiyle ilgilendiği 7 Temmuz 2011 tarihinde, haberdar edildiğini belirtmektedir.

Mahkeme nazarında, bir yıl yedi ay ila beş yıl iki ay arasında değişen bu süreler, diğer unsurların yanı sıra, başvuranların bir avukat tarafından temsil edildikleri hususu dikkate alındığında, önemsiz süreler olarak değerlendirilemeyecektir.

47. Ayrıca Mahkeme, söz konusu arama emirlerinin çıkarıldığı tarihten sonra da, dosyayla ilgili herhangi bir delilin ya da önemli bir bilginin ortaya çıkmadığı kanaatine varmaktadır. Şüphesiz ki 48176/11 No.lu başvuru kapsamında; ihtilaf konusu gösteriler sırasında görevlendirilen bazı polis memurları, bu başvurunun sunulmasının ardından istinabe yoluyla dinlenilmiştir (*yukarıda 14. paragraf*). Aynı şekilde 62981/12 No.lu başvuru kapsamında; Diyarbakır Emniyet Müdürlüğü tarafından başsavcılığa ulaştırılan yazıyla, 29 Mart 2006 tarihinde güvenlik kamera sisteminin bulunmadığı da bildirilmiştir. Mahkeme aynı zamanda; söz konusu unsurların, soruşturmaları ilerletme hususunda, adli makamları yönlendirecek nitelikte yeni bir bilgi içermediği kanaatine varmaktadır.

Ayrıca, idare mahkemelerinde tam yargı davalarının açılmasının, bu soruşturmaların seyrine herhangi bir etkisi de olmamıştır (*Erkan/Türkiye (k.k.), No. 41792/10, §§ 64-67, 28 Ocak 2014*).

48. Mahkeme; arama emirlerinin çıkarılmasının ardından iç hukuk yollarının etkin olmadığından haberdar olduklarını belirten ve avukat tarafından temsil edilen başvuranların, bu emirlerin başsavcılık tarafından çıkarıldığı tarihten itibaren altı aylık bir süre içinde Mahkemeye başvurmaları gerektiği sonucuna varmaktadır (*Bereket İş ve diğerleri/Türkiye (k.k.), No. 48528/11, 15 Eylül 2015, Nevin Kızılöz ve diğerleri/Türkiye (k.k.), No. 62101/12, 26 Ocak 2016*). Ayrıca, ilgililerin söz konusu arama emirlerinin çıkarılmasının ardından Mahkemeye başvurma konusundaki gecikmelerini haklı gösterecek herhangi bir gerekçe sunmadıklarını veya altı aylık sürenin durdurulmasını haklı gösterecek özel bir koşul da ileri sürmediklerini tespit etmek gerekmektedir.

49. Sonuç olarak başvurular, süresinden sonra sunulmuş olup; bu nedenle, Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmelidir.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvuruları birleştirmeye;

Başvuruların kabul edilemez olduğuna

karar vermiştir.

İşbu karar, Fransızca dilinde tanzim edilmiş olup, kararın yazılı hali, 21 Haziran 2018 tarihinde bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdür Yardımcısı

Ledi Bianku
Başkan

EK

	Başvuru No.	Başvurunun adı	Başvuru tarihi
1 .	48176/11	Torlak/Türkiye	23/05/2011
2 .	13669/12	Eryılmaz /Türkiye	05/01/2012
3 .	62981/12	Fidan/Türkiye	15/06/2012